FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT ANTONIO SAGGIO

fremsat den 25. juni 1998 *

1. I den foreliggende sag har Kommissionen i medfør af EF-traktatens artikel 169 nedlagt påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Spanien ikke har overholdt sine forpligtelser i henhold til traktaten og til Rådets direktiv 76/464/EØF af 4. maj 1976 om forurening, der er forårsaget af udledning af visse farlige stoffer i Fællesskabets vandmiljø [1] (herefter »direktivet«).

Kommissionen har navnlig anført, at Kongeriget Spanien ikke har fastlagt og heller ikke meddelt programmer med henblik på at formindske forureningen med stoffer, der er opført på liste II, der er optaget som bilag til direktivet, således som det kræves i henhold til direktivets artikel 7.

De relevante retsregler

2. Det direktiv, som er omhandlet i den foreliggende sag og i andre traktatbrudssager, som Kommissionen har anlagt, er en af de første retsakter, som Fællesskabet vedtog med henblik på at gennemføre en miljøpolitik, også til gennemførelse af De Europæiske Fællesskabers første handlingsprogram på miljøområdet [2].

Med henblik på at sikre en effektiv beskyttelse af vandmiljøet, som udgøres af indre overfladevand, territorialfarvande, ferskvandsområder inden for basislinjen samt grundvand [3], sondres der i direktivet mellem to kategorier af farlige stoffer, som er opført på lister, der er optaget som bilag til direktivet.

3. Den første kategori omfatter stoffer, som er opført på den såkaldte liste I, og som er særlig skadelige på grund af deres toxicitet, persistens og bioakkumulation. Den forurening, sådanne stoffer forårsager, skal elimineres. Med henblik herpå skal Rådet i henhold til direktivets artikel 6 vedtage grænseværdier, som de emissionsnormer, der er fastsat i hver enkelt tilladelse, ikke må overskride.

* Originalsprog: italiensk.

1 — EFT L 129, s. 23.

2 — EFT 1973 C 112, s. 1, hvor programmet er offentliggjort som bilag til erklæringen fra Rådet for De Europæiske Fællesskaber og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet den 22.11.1973.

3 — Jf. direktivets artikel 1, stk. 1.

Den anden kategori omfatter stoffer, som er opført på den såkaldte liste II, og hvis skadelige virkning på vandmiljøet kan begrænses til et bestemt område og afhænger af recipientens særlige karakter og beliggenhed. Fastlæggelsen af de stoffer, der er opført på liste II, sker på grundlag af et dobbelt kriterium. Liste II omfatter dels visse enkeltstoffer og visse kategorier af stoffer, som er omfattet af grupper og familier, som udtrykkeligt er angivet på listen. Listen omfatter endvidere stoffer, der indgår i de familier og grupper af stoffer, der er opført på liste I, for hvilke de i direktivets artikel 6 omhandlede grænseværdier ikke er fastlagt. Ifølge Kommissionens bemærkninger, som den sagsøgte stat ikke har bestridt, findes der 99 stoffer, som må antages at henhøre under liste I, men som er omfattet af ordningen for stoffer på liste II, fordi der endnu ikke er fastsat grænseværdier for disse stoffer.

4. Med henblik på at formindske forureningen med de stoffer, der er opført på liste II, pålægges det i henhold til direktivet, navnlig artikel 7, medlemsstaterne at fastlægge »programmer«, der indeholder »kvalitetsmålsætninger« for vand. Disse formål skal være i overensstemmelse med de mere detaljerede eller sektorbestemte direktiver, som Rådet måtte vedtage. Ved fastlæggelsen af kvalitetsmålsætningerne skal der tages hensyn til de seneste tekniske fremskridt, der er økonomisk gennemførlige. Programmerne skal iværksættes inden for frister, der er fastsat for hvert enkelt af dem. Programmerne gennemføres navnlig på den måde, at de kompetente statslige myndigheder fastsætter emissionsnormer på grundlag af de kvalitetsmålsætninger, der er angivet i programmerne. Enhver udledning, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde, skal der meddeles tilladelse til på forhånd, og i den pågældende tilladelse er emissionsnormerne fastsat.

5. I henhold til direktivets artikel 7, stk. 6, skal programmerne meddeles Kommissionen, som regelmæssigt foretager en sammenligning af programmerne for at sikre en tilstrækkelig harmonisering af deres iværksættelse. Hvis Kommissionen skønner det nødvendigt, forelægger den med henblik herpå forslag for Rådet inden for dette område [4]. Den særlige vægt, der er lagt på kravet om harmonisering af de nationale bestemmelser inden for området, begrundes med, at forskelle mellem de nationale bestemmelser om udledning af farlige stoffer i vandmiljøet »kan skabe ulige konkurrencevilkår og dermed direkte indvirke på det fælles markeds funktion« [5].

Direktivet er således ikke blot et første skridt på vejen mod en bedre miljøbeskyttelse i Fællesskabet. Det bidrager også til indførelsen af det fælles marked og dettes funktion, hvilket har begrundet, at det er udstedt med hjemmel i to bestemmelser, nemlig traktatens artikel 100 og 235 [6].

4 — Jf. direktivets artikel 7, stk. 7.

5 — Jf. tredje betragtning til direktivet.

6 — Se i samme retning generaladvokat Tesauro's forslag til afgørelse, navnlig punkt 13, fremsat i retsmødet den 26.6.1997, i sagen Kommissionen mod Luxembourg, hvor Domstolen afsagde dom den 11.6.1998 (sag C-206/96, Sml. I, s. 3401).

6. Direktivet indeholdt ingen frist for medlemsstaternes gennemførelse. Ved skrivelse af 3. november 1976 foreslog Kommissionen imidlertid medlemsstaterne at betragte den 15. september 1981 som sidste frist for meddelelse af programmerne om begrænsning af den forurening, der forårsages af stofferne på liste II. Medlemsstaterne anfægtede ikke denne tidsfrist [7]. I henhold til artikel 395 i akten vedrørende vilkårene for Kongeriget Spaniens og Republikken Portugals tiltrædelse og tilpasningerne af traktaten [8] skulle Kongeriget Spanien have efterkommet direktivets bestemmelser inden den 1. januar 1986.

Den administrative procedure

7. Ved skrivelser af 26. september 1989 og 4. april 1990 anmodede Kommissionen, som ikke havde modtaget nogen oplysninger fra de spanske myndigheder om vedtagelse af programmer med henblik på formindskelse af forureningen med de stoffer, der er opført på liste II, den sagsøgte stat om nærmere oplysninger, for det første med hensyn til alle stofferne på liste II, og dernæst med hensyn til de 99 stoffer på liste I, for hvilke der ikke var fastsat grænseværdier som omhandlet i direktivets artikel 6, og som derfor var omfattet af ordningen for stofferne på liste II.

8. Da Kommissionen ikke modtog noget svar fra den spanske regering, fremsendte den en første åbningsskrivelse den 19. december 1990, hvori den anførte, at Kongeriget Spanien ikke havde overholdt sine forpligtelser i henhold til direktivets artikel 7, såvel for så vidt angik de stoffer, der var opført på liste II, som de ovenfor nævnte 99 stoffer, for hvis vedkommende den manglende overholdelse efter Kommissionens opfattelse var særlig grov.

De spanske myndigheder besvarede Kommissionens skrivelse ved skrivelse af 23. juli 1990, som aldrig kom frem til Kommissionen, og som på ny blev tilsendt Kommissionen ved skrivelse af 29. januar 1991. Heri indrømmede de spanske myndigheder, at de i direktivets artikel 7 omhandlede programmer var ved at blive udarbejdet af de hydrografiske sammenslutninger og derfor endnu ikke var vedtaget, hverken med hensyn til de stoffer, der er opført på liste II, eller de 99 stoffer, der var omtalt i åbningsskrivelsen. Med hensyn til spørgsmålet om formindskelse af forureningen af havet som følge af farlige stoffer anførte de spanske myndigheder, at fastlæggelsen af programmerne henhørte under de selvstyrende regioners kompetence. I skrivelsen omtalte myndighederne imidlertid, at der fandtes en række undersøgelser og planer for forbedringer, der var afsluttet eller under udarbejdelse, og som vedrørte forskellige spanske områder og kyster.

9. Ved en yderligere åbningsskrivelse, dateret den 30. november 1993, anmodede

7 — Jf. dommen i sagen Kommissionen mod Luxembourg, præmis 7.

8 — Akt optaget som bilag til traktaten om Kongeriget Spaniens og Republikken Portugals tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber (EFT 1985 L 302, s. 23).

Kommissionen på ny den spanske regering om at fremkomme med sine bemærkninger til spørgsmålet om udarbejdelse og gennemførelse af de i direktivets artikel 7 omhandlede programmer. Kommissionen vedlagde som bilag listen over de 99 stoffer, der er opført på liste I, men som er omfattet af ordningen for de stoffer, der er opført på liste II.

I sin svarskrivelse af 3. marts 1994 fremkom den spanske regering med en række bemærkninger. De spanske myndigheder henviste navnlig til, at der var udarbejdet forslag til retningslinjer vedrørende vandløbssystemerne (i det nordlige Spanien samt for floderne Duero, Tajo, Guadiana, Guadalquivir, Segura, Júcar og Ebro). Regeringen omtalte endvidere, at der var udarbejdet en oversigt over stoffer, der muligvis var forurenende, idet de var inddelt i fire større kategorier af farlige stoffer. Det fremgik heraf, at de industrier, der fremstillede farlige stoffer, ikke forårsagede forurening af overfladevand. Der var en beskeden forurening som følge af de plantebeskyttelsesmidler, der blev anvendt i landbruget, men de industrivirksomheder, der anvendte farlige stoffer i produktionsprocessen, eller hvor sådanne stoffer var biprodukter, medførte en betydelig forurening. Myndighederne henviste endvidere til, at der fandtes et permanent projekt til kontrol af vandkvaliteten (SAICA-projektet) samt til, at der ville blive fastsat kvalitetsmålsætninger på grundlag af hvert enkelt stofs toxicitet, persistens og bioakkumulation. Med hensyn til forureningen af havvand indrømmede den spanske regering, at de selvstyrende regioner endnu ikke havde afsluttet fastlæggelsen af de programmer, der henhørte under deres kompetence.

10. Kommissionen fandt, at den spanske regerings svar ikke var fyldestgørende, og den fremsatte derfor den 17. november 1994 en begrundet udtalelse i henhold til traktatens artikel 169. Heri anførte Kommissionen, at der ikke var truffet foranstaltninger til gennemførelse af direktivet og navnlig ikke fastlagt programmer med henblik på formindskelse af forureningen med stoffer på liste II.

På anmodning af den spanske regering blev den i den begrundede udtalelse fastsatte frist på to måneder i henhold til skrivelse af 18. januar 1995 forlænget med yderligere to måneder. Den spanske regering besvarede først den begrundede udtalelse ved skrivelser af 8. september 1995 og 16. oktober 1995. Disse skrivelser indeholdt oplysninger og rapporter vedrørende den spanske regerings og de selvstyrende regioners politik med hensyn til udledninger af forurenende stoffer i vand.

Efter Kommissionens opfattelse fremgik det ikke af de pågældende oplysninger, at der fandtes programmer med henblik på formindskelse af forureningen af vand med stoffer på liste II. Kommissionen anlagde herefter nærværende sag.

Realiteten

11. Kommissionens søgsmål forekommer begrundet, og efter min opfattelse må der gives Kommissionen medhold.

Den spanske regerings argumenter kan reelt opdeles i to kategorier.

Interne spanske problemer

12. Den spanske regering har for det første anført, at for så vidt angår beskyttelsen af såvel ferskvandsområderne som havvandet har den måttet gennemføre betydelige ændringer af forvaltningen som følge af de ændrede politiske forhold efter vedtagelsen af forfatningen i 1978. Regeringen har tilføjet, at Spaniens tiltrædelse af Det Europæiske Fællesskab har medført, at der i spansk ret har måttet indføres et betydeligt antal fællesskabsretlige bestemmelser, herunder inden for områder, som f.eks. miljøområdet, hvor den helt nydannede spanske forvaltning manglede erfaring, og hvor man endnu ikke havde nået det niveau, som fandtes i de øvrige medlemsstater. Indførelsen og gennemførelsen af ordningen med selvstyrende regioner, som efter spansk ret har kompetence på miljøområdet, har medført yderligere problemer i relation til en øjeblikkelig gennemførelse af direktivet.

13. Hertil skal jeg blot bemærke, at i henhold til fast retspraksis kan en medlemsstat ikke påberåbe sig bestemmelser, fremgangsmåder eller forhold i sin nationale retsorden til støtte for, at forpligtelser, der følger af et direktiv, ikke overholdes [9], og at det ikke kan tillægges betydning, at traktatbruddet helt eller delvis kan tillægges en anden myndighed end statens centraladministration, som f.eks. en selvstændig region [10] eller en kommune [11].

Heraf følger, at de administrative problemer, som den spanske regering har påberåbt sig, ikke kan begrunde det traktatbrud, der foreholdes den. Med virkning fra den 1. januar 1986 skulle Kongeriget Spanien under alle omstændigheder have efterkommet de forpligtelser, der følger af direktivet.

9 — Jf. blandt mange domme dom af 6.7.1995, sag C-259/94, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 1947, præmis 5, af 6.4.1995, sag C-147/94, Kommissionen mod Spanien, Sml. I, s. 1015, præmis 5, og af 20.9.1990, sag C-5/89, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 3437, præmis 18.

10 — Jf. dom af 14.1.1988, forenede sager 227/85, 228/85, 229/85 og 230/85, Kommissionen mod Belgien, Sml. s. 1, præmis 9.

11 — Jf. dom af 10.3.1987, sag 199/85, Kommissionen mod Italien, Sml. s. 1039.

Ingen programmer med henblik på formindskelse af forureningen

14. Den spanske regering har dernæst påberåbt sig de spanske bestemmelser om beskyttelse af vand mod forurening og navnlig anført, at selv om der ikke findes retsakter, der formelt er betegnet programmer med henblik på formindskelse af forureningen (eller sådanne retsakter endnu ikke er vedtaget), nås direktivets formål ligeledes i kraft af gældende lovgivning og de foranstaltninger til kontrol af forureningen, som de spanske myndigheder har truffet.

15. Jeg skal først bemærke, at den foreliggende sag drejer sig om et meget konkret traktatbrud, som er nærmere beskrevet i den begrundede udtalelse og i stævningen. Sagen drejer sig om, at der ikke er fastlagt programmer med henblik på formindskelse af forureningen med de stoffer, der er opført på liste II, der er optaget som bilag til direktivet, og at disse programmer ikke er meddelt Kommissionen, hvilket er i strid med direktivets artikel 7. Det er således irrelevant, at der findes bestemmelser til beskyttelse af vand, hvis gyldighed der ikke er tvivl om, ligesom det heller ikke kan tillægges betydning, at de spanske myndigheder på lovgivningsplan og ved administrativt fastsatte bestemmelser har afhjulpet, at der enten ikke fandtes spanske miljøbeskyttelsesbestemmelser, eller at de var utilstrækkelige.

16. Med hensyn til den spanske regerings bemærkninger, hvorefter direktivets mål alligevel nås, selv om der ikke findes formelt vedtagne programmer, idet der findes en helhed af bestemmelser og former for administrativ praksis, må det understreges, at de bestemmelser, den sagsøgte stat har påberåbt sig, og som har et andet niveau og er af en anden art, ikke giver holdepunkter for at fastslå, at der findes programmer med henblik på formindskelse af forureningen, således som det kræves efter direktivet.

Formålet med lov nr. 29/85 om kontrol med vandområder, der blev vedtaget kort efter indgåelsen af tiltrædelsestraktaten [12], er at indføre en generel ordning med hensyn til vand og vandområder samt anvendelse af vand, og den erstatter den tidligere og forældede ordning, der stammede fra 1879. Set mere generelt indeholder lovens afsnit V, der omhandler beskyttelse af kvaliteten af ferskvandsområder, bestemmelser, hvorefter der kræves en forudgående administrativ tilladelse til enhver udledning af forurenende stoffer i vandmiljøet. Det gennemførelsesdekret, jeg netop har omtalt [13], indeholder detaljerede regler om den procedure, der skal følges med henblik på meddelelsen af sådanne administrative tilladelser, og de vigtigste regler i den forbindelse er, at den kompetente myndighed fastsætter de emissionsnormer, der skal overholdes med hensyn til hver enkelt udledning. De betingelser, der fastsættes i tilladelsen, skal imidlertid opstilles på grundlag af, hvad der er fastsat i de planer for formindskelse af forureningen, der er vedtaget for hvert enkelt afvandings-

12 — Loven blev vedtaget den 2.8.1985 (BOE nr. 189 af 8.8.1985), mens tiltrædelsestraktaten blev indgået den 12.6.1985.

13 — Kongeligt dekret nr. 849 af 11.4.1986 (BOE nr. 103 af 30.4.1986).

område og i den nationale afvandingsområdeplan, således som det kræves efter spansk lovgivning [14].

17. Den spanske regering har indrømmet, at der ikke er vedtaget afvandingsområdeplaner for hvert enkelt afvandingsområde, selv om disse planer er afgørende ved fastlæggelsen af programmer med henblik på formindskelse af forureningen med stoffer på liste II, der som allerede nævnt frembyder forskellig fare, alt efter recipientens karakter og beliggenhed.

Det forhold, at der er foretaget undersøgelser vedrørende visse afvandingsområder, som belyser, hvilke forurenende stoffer der findes i området, og som indeholder en oversigt over de forurenende stoffer, er ikke det samme som programmer med henblik på formindskelse af forureningen. Sådanne undersøgelser kan i givet fald højst tjene som grundlag for udarbejdelsen af det program, der skal indeholde kvalitetsmålsætninger, frister for iværksættelsen og særlige bestemmelser om anvendelse af nærmere angivne stoffer.

18. Den spanske regerings henvisning til en ministeriel bekendtgørelse af 12. november 1987 [15], som faktisk indeholder kvalitetsmålsætninger for visse farlige stoffer, der henhører under liste I og ikke under liste II, som er omtvistet i den foreliggende sag, er efter min opfattelse uden betydning for sagens afgørelse.

19. For så vidt angår spørgsmålet om forurening af havvand har den spanske regering påberåbt sig lov nr. 22/88 [16], der ganske vist indeholder en generel ordning for saltvandsområderne, men dog kun (nemlig i artikel 56-62) indeholder bestemmelser, hvorefter der kræves en forudgående tilladelse til udledning af farlige stoffer i havet. De nærmere betingelser, der er knyttet til tilladelserne, og de generelle betingelser, der gælder for dem, fastsættes imidlertid af de selvstyrende regioner. Den spanske regering har ikke godtgjort, at disse regioner har udarbejdet programmer med henblik på formindskelse af forureningen, således som det kræves efter direktivet. De rapporter, visse af de selvstyrende regioner har udarbejdet og tilstillet Kommissionen under den administrative procedure, indeholder blot en gentagelse af de forpligtelser, der allerede følger af direktivet, som f.eks. at der senere skal udarbejdes specifikke programmer med henblik på formindskelse af forureningen med stoffer på liste II [17], eller omtaler tiltag med henblik på indsamling af oplysninger eller undersøgelser til fastsættelse af passende bestemmelser med henblik på gennemførelse af direktivet [18], mens de ikke i øvrigt indeholder en eneste bemærkning om, at der faktisk findes programmer med henblik på formindskelse af forureningen.

14 — Jf. bl.a. kongeligt dekret nr. 927 af 29.7.1988 (BOE nr. 209 af 31.8.1988).

15 — BOE nr. 280 af 23.11.1987.

16 — Lov nr. 22 af 28.7.1988 (BOE nr. 181 af 29.7.1988).

17 — Jf. rapporten fra Generalitat Valenciana.

18 — Jf. rapporten fra den baskiske regering.

20. For så vidt endelig angår kongelig anordning nr. 484 af 7. april 1995 [19], som indeholder bestemmelser om ulovligt affald og affald, for hvilket der kræves en foreløbig tilladelse, er den som anført af den spanske regering ganske vist et middel til formindskelse af forureningen, men ikke et egentligt program i direktivets forstand [20].

Efter direktivets ordning er et »program« som omhandlet i artikel 7 et instrument, hvis formål er at fastlægge de nærmere regler for, hvorledes forureningen kan formindskes, set i en overordnet og om muligt udtømmende sammenhæng, således at der med henblik på en eventuel harmonisering kan foretages en sammenligning af de forskellige beskyttelsesordninger, der er gældende i medlemsstaterne.

Heraf følger, at en række bestemmelser eller en ordning, hvorefter der kræves en forudgående tilladelse til udledninger af farlige stoffer, ganske vist har til formål at beskytte vandmiljøet, men ikke er en samlet og konsekvent ordning vedrørende de foranstaltninger, der skal træffes med henblik på at nå bestemte kvalitetsmålsætninger, og derfor ikke udgør et program.

Som Domstolen har fremhævet, skal programmer med henblik på formindskelse af forureningen være specifikke. Andre foranstaltninger, der eventuelt måtte have til formål at formindske forureningen, som f.eks. generelle saneringsprogrammer, svarer ikke nødvendigvis til et program som omhandlet i det i denne sag omtvistede direktiv [21].

21. Det bør også fremhæves, at fastlæggelsen af programmer er et instrument, som efter direktivets ordlyd er vigtigt med henblik på at nå de miljøbeskyttelsesformål, der er direktivets hovedformål. Modstykket hertil er, at der skal fastsættes frister for programmernes iværksættelse (artikel 7, stk. 5), og at de skal meddeles Kommissionen, således at den ikke alene kan sikre, at de er i overensstemmelse med det mål, der forfølges med direktivet, men også sikrer harmoniseringen i de forskellige medlemsstater (artikel 7, stk. 7).

19 — BOE nr. 95 af 21.4.1995.

20 — Under alle omstændigheder blev anordningen udstedt efter udløbet af den ganske vist forlængede frist, der var fastsat i den begrundede udtalelse. Ifølge Domstolens praksis skal spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger traktatbrud, vurderes på det tidspunkt, og ændringer af forholdene i tiden derefter kan ikke tages i betragtning, jf. senest dom af 3.7.1997, sag C-60/96, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 3827, præmis 15.

21 — Se for så vidt angår programmer med henblik på at formindske forureningen som omhandlet i Rådets direktiv 78/659/EØF af 18.7.1978 om kvaliteten af ferskvand, der kræver beskyttelse eller forbedring for at være egnet til, at fisk kan leve deri (EFT L 222, s. 1), og direktiv 79/923/EØF af 30.10.1979 om kvalitetskrav til skaldyrvande (EFT L 281, s. 47), Domstolens dom af 12.12.1996, sag C-298/95, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 6747. Et tilsvarende synspunkt har Domstolen også i en nyere dom fastslået i relation til det i denne sag omtvistede direktiv, nemlig i dom af 11.6.1998, forenede sager C-232/95 og C-233/95, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 3343, præmis 35.

Det fremgår af disse bestemmelser som helhed, at selv om de retsforskrifter, der er fastsat i spansk ret, indebar, at det formål, hvorefter forureningen skulle formindskes, kunne forfølges på passende måde, afskærer den omstændighed, at der ikke findes programmer, på grundlag af hvilke en sådan formindskelse kan opnås, Kommissionen fra at sikre, at der er sket en harmoniseret gennemførelse i de forskellige medlemsstater. Der er herved risiko for, at et af direktivets formål ikke nås, nemlig det allerede nævnte formål, der består i at ophæve de forskelle mellem konkurrencevilkårene, som kan have en negativ indflydelse på gennemførelsen af det fælles marked [22].

22. I øvrigt har Domstolen allerede understreget, at kravet om en punktlig gennemførelse af direktiver navnlig gør sig gældende på miljøområdet, hvor forvaltningen af det fælles eje er betroet medlemsstaterne på deres respektive territorier [23]. Dette er netop tilfældet for så vidt angår det i direktivet fastsatte formål, hvorefter forureningen med stoffer på liste II skal formindskes, og kvalitetsmålsætningerne for disse stoffer, til forskel fra stofferne på liste I, skal opstilles af hver enkelt medlemsstat [24].

23. Sammenfattende skal jeg herefter foreslå følgende domskonklusion:

— Kongeriget Spanien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 7 i Rådets direktiv 76/464/EØF af 4. maj 1976 om forurening, der er forårsaget af udledning af visse farlige stoffer i Fællesskabets vandmiljø, og i henhold til traktatens artikel 189, idet det ikke har fastlagt eller meddelt Kommissionen programmer med henblik på at formindske forureningen med stoffer, som er opført på liste II, således som det er fastsat i direktivets artikel 7.

— Kongeriget Spanien betaler sagens omkostninger.

22 — Jf. i samme retning generaladvokat Tesauro's forslag til afgørelse i de forenede sager C-232/95 og C-233/95, Kommissionen mod Grækenland (nævnt i den foregående fodnote), hvor den græske regering bestred Kommissionens påstande med henvisning til, at de nationale bestemmelser af forskellig rang og art sikrede, at forholdene i de omtvistede vandområder faktisk var i overensstemmelse med direktivet.

23 — Jf. dom af 8.7.1987, sag 262/85, Kommissionen mod Italien, Sml. s. 3073, navnlig præmis 9.

24 — Medmindre der findes specifikke direktiver, som Rådet har udstedt, jf. artikel 7, stk. 3.